

JOURNALISTIEK IN VLAANDEREN AND BEYOND

Jaarverslag 2021

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

Algemene vereniging
van beroepsjournalisten
in België
ERKENDE OORSPRONGE

European
Federation of
Journalists

International
Federation of
Journalists

INLEIDING

Zelden werd de mensheid op zoveel fronten tegelijk geconfronteerd met haar eigen kwetsbaarheid als in 2021. Onooglijke virussen bleven ons het leven zuur (soms zelfs onmogelijk) maken, en de planetaire klimaatwending kwam angstaanjagend dichtbij. Hier en daar stond de democratie onder gevaarlijke spanning. En intussen rukken technologische innovaties in die mate op dat ook zij ons menszijn drastisch kunnen resetten.

Dat alles maakt de rol van journalistiek nog groter dan ze al was. Journalistiek die dag aan dag, zelfs *minute by minute*, informeert over wat er in de wereld gebeurt. Correcte journalistiek dan wel, die dat op een betrouwbare manier doet, zodat iedereen er echt iets aan heeft. Die bovendien duiding en – als iets de verkeerde kant uitgaat – commentaar toevoegt aan het nieuws. Journalistiek, kortom, die mee verantwoordelijkheid opneemt voor de gigantische uitdagingen die ons nog te wachten staan.

In dit jaarverslag maken we de staat op van de journalistiek in Vlaanderen / België anno 2021. We peilen de gezondheid van onze mediahuizen, de evolutie van het aantal journalisten, hun arbeidsomstandigheden, en de mate waarin de diverse parameters voor persvrijheid zijn vervuld. Afsluiten doen we met een reeks *facts and figures* over de VVJ als beroepsvereniging zelf.

Pol Deltour

Nationaal secretaris

1. NIEUWSMEDIA EN WERKGELEGENHEID

1.1 EVOLUTIE VAN DE MEDIASECTOR

Ondanks corona – of zeggen we beter ‘mee dankzij’ ? – staan de Vlaamse mediahuizen er goed voor. De in het voorjaar van 2021 gepubliceerde jaarcijfers voor 2020 waren puik, en die voor 2021 kondigen zich eveneens aan als rooskleurig. De reclamecijfers blijven dan wel tegenvallen, dat wordt ruimschoots gecompenseerd door de toename van (digitale) abonnementen. Vooral DPG Media en Mediahuis lieten opvallende omzet- en winststijgingen noteren begin 2021. DPG Media eindigde 2020 met een omzet van 1,76 miljard en een nettoresultaat van 178 miljoen euro; voor Mediahuis lagen die cijfers op respectievelijk 990 miljoen en 59 miljoen euro.

Dat de Vlaamse mediabedrijven het goed doen, heeft vooral te maken met de kwaliteit van hun journalistieke aanbod. Diverse onderzoeken toonden aan dat het vertrouwen in de klassieke media tijdens de coronacrisis is gestegen. Volgens het Digital News Report 2021 hadden 61 procent van de Vlaamse nieuwsgebruikers vertrouwen in het nieuws, dat is 10 procent meer dan een jaar eerder. Het vertrouwen in nieuws dat via sociale media binnenkomt, blijft daarentegen laag.

In 2021 zetten alle Vlaamse nieuwsmedia opnieuw zwaar in op hun digitale platformen. De VRT rolde VRT NU en allerlei apps verder uit – overigens tot blijvende zenuwachtigheid van de private mediabedrijven. Die laatste timmeren intussen zelf naarstig verder aan hun digitale producten. Voorlopig is er nog geen sprake van het opdoeken van het gedrukte aanbod, maar eind 2021 besliste DPG Media tot het stopzetten van zijn drukkerij in Lokeren, en dat is meer dan een teken aan de wand.

In zijn jaarrapport over de mediaconcentratie in Vlaanderen in 2021 merkt de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) nog maar eens op dat ‘convergentie en crossmedialiteit een courante zaak zijn geworden in het Vlaamse medialandschap. Merken zijn de belangrijkste ankerpunten geworden, en worden probleemloos van de ene mediavorm naar de andere geëxporteerd.’ Een uitgesproken

voorbeeld is het samenkomen van de DPG-topmerken HLN en VTM in hln.be. DPG Media blijft overigens de enige mediagroep die in alle sectoren van het medialandschap actief is, wat het bedrijf een stevig concurrentieel voordeel geeft op alle anderen.

Volgens de VRM kunnen de concentraties een risico inhouden voor de diversiteit van het aanbod. Ze blijft dan ook wijzen op mogelijke bijsturingen daarvan, zoals het versterken van de redactionele onafhankelijkheid in de mediabedrijven, het ondersteunen van freelance en onderzoeksjournalistiek, en de bescherming van kritische journalistiek via anti-SLAPP-wetgeving.

	Print		Omroep		Online
	Krant	Magazine	TV	Radio	
VRT			X	X	X
DPG Media	X	X	X	X	X
Mediahuis	X			(x)	X
Roularta	x	X	x		X

1.2 AANTAL BEROEPSJOURNALISTEN

Een belangrijke indicatie voor de persvrijheid en mediakwaliteit in het land is het aantal erkende beroepsjournalisten. Het gaat om journalisten die in hoofdberoep (en zonder een commercieel nevenberoep) via een open medium nieuws aanbieden aan de samenleving. De evolutie van hun aantal oogt weliswaar niet positief. Sinds ruim tien jaar is het aantal erkende beroepsjournalisten in Vlaanderen aan het dalen.

Voor een goed begrip moeten de aantallen erkende beroepsjournalisten onderling steeds worden vergeleken met de cijfers van 5 jaar of een veelvoud daarvan eerder (zie in de grafiek de **cijfers in het rood**). Dat heeft te maken met de wettelijk verplichte vijfjaarlijkse hernieuwing van alle erkenningen, die telkens voor een uitzuivering van het bestand zorgt, waarna de cijfers telkens weer wat oplopen. Het aantal Vlaamse beroepsjournalisten in 2021 (2583) ligt aldus 103 eenheden lager dan in 2016 (2686). Op 10 jaar tijd is er een daling met 138 beroepsjournalisten.

Deze vermindering spoort met een andere negatieve evolutie, die nog meer uitgesproken is: die van instromers. In 2021 werden slechts 75 nieuwe stagiair-beroepsjournalisten aanvaard – dat zijn beroepsjournalisten in de eerste twee jaar van hun beroepsactiviteit. In vergelijking met de voorgaande jaren blijft dat een verontrustend laag cijfer. Over een termijn van tien jaar gaat het om een halvering. Almaar meer kunnen we dan ook spreken van een structurele desinvestering in professionele journalistiek in Vlaanderen.

Evolutie erkende beroepsjournalisten

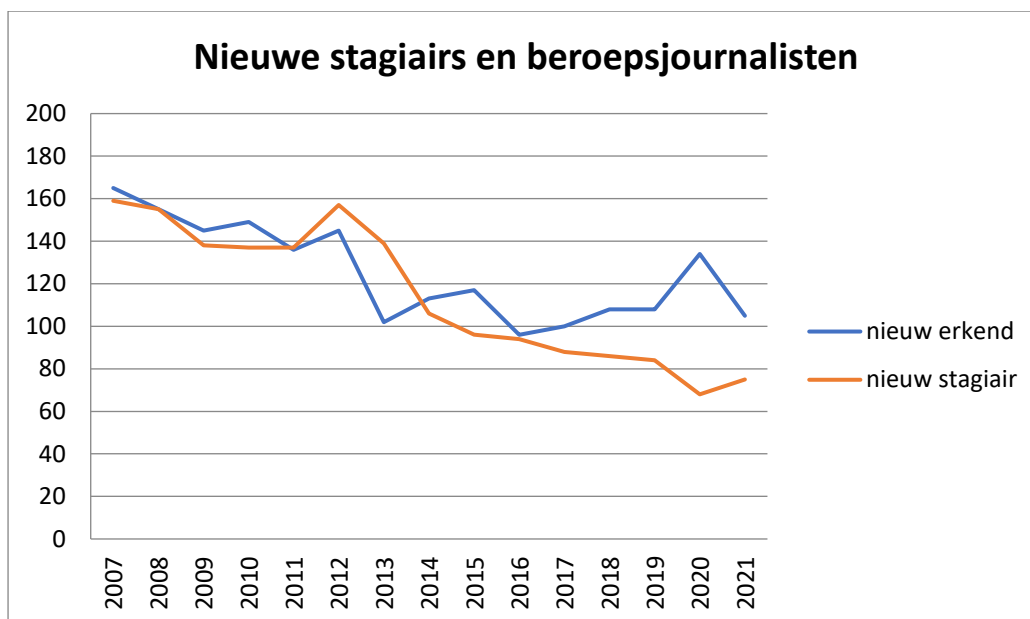
	erkend
2007	2425
2008	2504
2009	2538
2010	2606
2011	2721
2012	2301
2013	2408
2014	2521
2015	2598
2016	2686
2017	2273
2018	2356
2019	2428
2020	2537
2021	2583

2021: een 'hernieuwingsjaar'

In 2021 moest werk worden gemaakt van de wettelijk bepaalde vijfjaarlijkse hernieuwing van de erkenningen van beroepsjournalisten. Dat betekende voor zowel de Erkenningscommissie als het VVJ-secretariaat een pak werk, om de inspanningen van de FOD Binnenlandse Zaken niet te vergeten, die instaat voor de productie van de nieuwe perskaarten.

Traditioneel leidt die hernieuwing ook tot een terugval van het aantal erkenningen. Hoe groot die deze keer is, moet blijken uit de definitieve erkenningscijfers van 2022. Eind 2021 waren alvast ruim 2100 Vlaamse beroepsjournalisten opnieuw erkend. Om de laatkomers tegemoet te komen, vaardigde minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden (CD&V) een omzendbrief uit die de geldigheidsduur van de oude officiële perskaarten verlengde tot eind februari 2022.

Evolutie aantal instromers

	nieuw erkend	nieuw stagiair
2007	165	159
2008	155	155
2009	145	138
2010	149	137
2011	136	137
2012	145	157
2013	102	139
2014	113	106
2015	117	96
2016	96	94
2017	100	88
2018	108	86
2019	108	84
2020	134	68
2021	105	75

2. ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

MeToo versus inclusie in de media

Grensoverschrijdend gedrag treft ook de mediasector. Gents onderzoek wees in 2018 al uit dat bijna één op de drie mediawerkers er al mee te maken had; bij vrouwelijke werkkrachten gaat het zelfs om bijna de helft. De VVJ drong in 2021 aan op verder onderzoek over het probleem, gekoppeld aan een meldingsplicht voor de mediabedrijven – althans wat incidenten en aanpak betreft, niet namen en toenames.

Een variant deed zich voor toen een VRT-sportjournalist zich onbewust op antenne te buiten ging aan onbetamelijke uitlatingen over enkele *Belgian Cats*. De VVJ veroordeelde de uitlatingen en wees daarbij ook op het belang van verantwoordelijke redactiechefs, een goede redactiecultuur en voldoende diversiteit op de redacties.

De VVJ verleende verder haar medewerking aan diverse actoren die het probleem willen aanpakken: de Genderkamer verbonden aan de Vlaamse Ombudsdienst en eind 2021 nog Vlaams Mediaminister Benjamin Dalle, die samen met Mediarte aan een actieplan werkt. Een belangrijk aandachtspunt voor de VVJ zijn meer diverse en inclusieve redacties – niet enkel wat gender betreft maar ook ‘kleur’.

Aandacht voor freelancers

De VVJ lanceerde in 2021 een Freelancecalculator, een tool die freelancejournalisten op basis van de lonen van hun loontrekkende collega’s toelaat hun eigen vergoedingen vast te stellen.

Cijfermodellen leren dat een zelfstandige anderhalve keer het brutoloon van een werknemer moet verdienen om een duurzame carrière uit te bouwen. De Freelancecalculator is gekoppeld aan het *VVJ-Vademecum voor Zelfstandige Journalisten*, dat regelmatig wordt geactualiseerd.

Naar aanleiding van de puike bedrijfscijfers drong de VVJ bij alle Vlaamse mediahuizen opnieuw aan op meer aandacht voor de (ondermaatse) vergoedingen van freelancers. Met verwijzing naar de stijgende levensduurte – die voor loontrekkenden een indexering van de barema’s impliceert – vroeg de VVJ een gelijklopende automatische verhoging van de freelancetarieven. Op een paar kleinere mediahuizen na kwam op het VVJ-verzoek geen reactie.

Volgens een ruling met Financiën kunnen freelancejournalisten de helft van hun beroepsinkomsten fiscaal aangeven als voordelige auteursrechtelijke vergoedingen. Die ruling uit 2017 loopt op 30 juni 2022 af, maar de VVJ vroeg samen met de Vlaamse nieuwsuitgevers om een verlenging ervan voor vijf jaar.

Bij *Het Laatste Nieuws* werden met de invoering van de *digital first strategy* diverse journalisten aan de kant geschoven. Zij zochten compensatie en kwamen voor bijstand bij de VVJ aankloppen. In enkele gevallen leidde dat tot minnelijke regelingen, maar soms moest ook een gerechtelijke procedure worden ingeleid.

Na DPG Media/HLN voerde ook Mediahuis, te beginnen voor de regiocorrespondenten van *Gazet van Antwerpen*, een nieuwe vergoedingsregeling in voor freelancejournalisten. Ook hier is het uitgangspunt de *digital first* strategie die voortaan wordt gevolgd. Het nieuwe vergoedingsstelsel leidde aanvankelijk tot veel onzekerheid en zelfs verzet. De VVJ pleegde hierover overleg met de Mediahuisdirectie, die erin slaagde de meeste plooiën glad te strijken.

De VVJ voerde actie tegen voetbalsites, waarvan bleek dat ze hun medewerkers ronduit slecht behandelen. Sites zoals *VoetbalKrant*, *VoetbalNieuws* en *VoetbalPrimeur* hanteren systematisch dumpingtarieven en maken zich schuldig aan wanbetaling van hun freelancemedewerkers, vaak studenten. De Sociale Inspectie en het RSVZ werden aangesproken. De VVJ ging tevens in overleg met de opleidingen Journalistiek om hen te wijzen op het onbetamelijke gedrag van de media in kwestie ten aanzien van studenten-stagiairs.

De VVJ leidde samen met een fotojournalist en diens werkgever Roularta een procedure in tegen Vlaams Belang-mandataris Wouter Vermeersch wegens ongeoorloofde overname van een foto. Dit situeerde zich bovendien in een racistisch kader.

Nieuwe digital copyright

Ingevolge de Europese Richtlijn Digital Copyright kunnen persuitgevers aanspraak maken op een passende vergoeding voor het gebruik dat big tech en social media bedrijven maken van hun journalistieke producten. Die richtlijn moest uiterlijk in juni in Belgische wetgeving zijn omgezet – deadline die niet werd gehaald. In februari had een delegatie van de AVBB (VVJ-AJP) en JAM een onderhoud met het kabinet van federaal minister van Economische Zaken Pierre-Yves Dermagne (PS) over het dossier.

De VVJ drong bij die gelegenheid opnieuw aan op wettelijke waarborgen voor journalisten bij de omzetting van de richtlijn. Zo moet de regeling de volledige mediasector en alle journalisten betreffen, wat kan door de platformen Reprobel en JAM in te schakelen. In overeenstemming met de Europese richtlijn moet er verder volledige transparantie zijn over de vergoedingen. Tot slot eisen AVBB en JAM voor de journalisten een aandeel van 50 procent van de inkomsten die Belgische mediahuizen ingevolge het nieuwe uitgeversrecht van bigtech bedrijven kunnen innen.

Eind 2021 lieten de betrokken federale kabinetten weten dat de indiening van het wetsontwerp snel zou volgen.

Aanvullend journalistenpensioen ter discussie

Begin 2021 had de VVJ een onderhoud met de FOD Pensioenen, die meldde dat de inning van de aanvullende sociale bijdragen voor het journalistenpensioen voortaan door de RSZ zou gebeuren. Die beschikt immers over meer capaciteit hiervoor – wat van pas komt in het licht van de weigerachtige houding van sommige mediabedrijven om voor al hun loontrekkende beroepsjournalisten de aanvullende pensioenbijdrage te betalen.

Nog in 2021 maakte de FOD Pensioenen een nieuwe stand van zaken op met betrekking tot de financiering van het aanvullende journalistenpensioen. De bijdragen van werkgevers en journalisten blijven, zo blijkt, op peil. Maar de vergrijzing, die ook de journalisten treft, doet de uitgaven wel stijgen en trekt het stelsel zo uit evenwicht. De FOD Pensioenen werkte enkele scenario's uit om het systeem zelffinancierend te houden. De VVJ/AVBB volgt het dossier op de voet.

3. PERSVRIJHEID

In de wereldranglijst van Reporters Sans Frontières (RSF) / Reporters Without Borders (RWB) 2021 staat België op plaats 11, één hoger dan het jaar voordien. In 2014 stond België nog 23ste, in 2018 werd met plaats 7 de beste score gehaald. RSF noemt in zijn rapport onder meer het politieoptreden tegen reporters in Brussel als negatief element.

3.1 DE BASIS

Onveiligheid: een steeds grotere bekommernis

Almaar meer kampen journalisten met problemen van onveiligheid. Tijdens het werk op straat worden ze lastig gevallen of geïntimideerd. Online worden ze beledigd of bedreigd. De VVJ richtte begin 2019 een specifiek Meldpunt op voor gevallen van agressie. In 2021 noteerde dat 19 meldingen, opnieuw een lichte stijging in vergelijking met het jaar voordien. Het totale aantal meldingen belooft nu 52.

Om een nog beter zicht te krijgen op het probleem, lanceerde de VVJ in mei een enquête bij haar leden. Daaruit bleek dat ruim vier op de vijf journalisten een verruwing merkt van de omgang met de pers de voorbije jaren. Zowat de helft maakte al persoonlijk fysiek of verbaal geweld mee. Op straat krijgen cameramensen en fotografen het soms zwaar te verduren. En ook online ervaren journalisten almaar meer agressie.

Zelf probeert het VVJ-secretariaat steeds gepast te reageren op de meldingen die het binnen krijgt. Dat kan in de vorm van een rechtstreekse terugkoppeling naar de agressor of (ondersteuning van) een klacht bij justitie. In 2021 ontwikkelde de VVJ voor haar leden verder een etui voor de perskaart, die de houder ervan meer zichtbaarheid geeft in de openbare ruimte.

Politici toonden zich intussen niet ongevoelig voor het probleem, dat bleek uit parlementaire vragen en de antwoorden van Mediaminister Benjamin Dalle (CD&V) daarop in het Vlaams parlement.

Eind 2021 had een VVJ-delegatie een onderhoud met federaal minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden (CD&V). De VVJ drong bij die gelegenheid aan op een specifieke registratie door

de politie van klachten vanwege journalisten en een prioritaire opvolging daarvan door politie en justitie. Parallel hiermee contacteerde de VVJ rechtstreeks de Federale Politie. Nog een piste is om een strafverzwaring in te voeren voor gewelddelicten tegen journalisten, zoals dat ook al voor andere beroepsgroepen bestaat. Deze piste werd bij Justitie op tafel gelegd.

Onveiligheid in internationaal perspectief

Elders hebben journalisten nog veel meer te lijden van onveiligheid en onvrijheid. Eind 2021 noteerde de IFJ 45 gedode journalisten in het afgelopen jaar. Het dodelijkste land voor journalisten was Afghanistan, met 9 doden. Ook in Europa vielen dodelijke slachtoffers. In Nederland werd misdaadjournalist Peter R. De Vries op straat neergeschoten. In het algemeen is er wel een daling van het aantal dodingen in vergelijking met het jaar voordien.

365 collega's waren eind 2021 van hun vrijheid beroofd. Dat zijn er ruim honderd meer dan de 235 een jaar eerder. De toename is vooral te wijten aan arrestaties in Myanmar, Wit-Rusland, Azerbeidzjan en Hong Kong. Vooral China (102), en Azië in het algemeen (162), scoren slecht. Maar ook in Europa bevonden 87 journalisten zich eind 2021 achter tralies.

In diverse landen werden journalisten gesurveilleerd door autoriteiten, zo bleek uit het zogenaamde Pegasus-schandaal. Er zijn sterke aanwijzingen dat de Rwandese autoriteiten de Israëlische surveillancetechnologie ook tegen oud-VRT-journalist Peter Verlinden hebben ingezet. Reden waarom de VVJ de affaire aankaartte bij de Belgische regering, zij het dat hierop nauwelijks reactie kwam.

In Afghanistan bracht de machtsgreep van de taliban een verwoestende aanval op media en journalisten met zich mee. Zeker 9 journalisten verloren er het leven in 2021. Voor talloze anderen – en zeker vrouwelijke journalisten – werd het werk gewoon onmogelijk. Velen verlieten dan ook het land. Onder auspiciën van de IFJ lobbyden talloze nationale journalistenbonden – waaronder de VVJ/AVBB – bij hun regeringen voor het verlenen van asiel aan bedreigde journalisten. Ook België verwelkomde een paar Afghaanse mediawerkers.

De mondiale koepel IFJ, waar ook de VVJ/AVBB deel van uitmaakt, is het uitgelezen forum om deze wereldwijde uitdagingen aan te pakken. Bij de Verenigde Naties en de Raad van Europa, maar ook met punctuele acties in individuele landen, wordt gewezen op het belang van voldoende veiligheid, vrijheid en onafhankelijkheid voor journalisten. Zo blijft de IFJ aandringen op het aannemen van een VN-Conventie over een en ander. Onder meer in Colombia, Nepal en Israël werden regeringen de wacht aangezegd voor inbreuken tegen journalistieke rechten en vrijheden.

Bij zware aanvallen op de persvrijheid in het buitenland zet de VVJ/AVBB soms extra stappen in de richting van de eigen, Belgische regering. Dat was het geval na de machtsovername door de Taliban in Afghanistan in augustus. Onder druk van de VVJ en de VRT bood België enkele Afghaanse journalisten en fixers een *safe haven* in ons land. Ook ter bescherming van de journalisten in Wit-Rusland vroeg de VVJ de regering om concrete démarches. En hetzelfde deed ze na de bombardementen door Israël van Palestijnse nieuwsmedia in Gaza.

Een steun in de rug kwam er van het Nobelprijsc comité, dat zijn Nobelprijs voor de Vrede in 2021 uitreikte aan twee journalisten. De eer kwam toe aan de Chileense Maria Ressa en de Rus Dmitry Muratov, zij het als exponenten van alle journalisten wereldwijd die in moeilijke omstandigheden toch hun werk blijven doen.

Onafhankelijkheid redacties en bedrijfsdruk

Journalistieke onafhankelijkheid is niet enkel van belang ten overstaan van externe actoren, maar even goed in de verhouding met het eigen mediabedrijf. De digitale ontwikkeling en toenemende concentratie van de Vlaamse nieuwsmedia zorgen in dat verband voor nieuwe uitdagingen. De VVJ waarschuwde voor de toenemende vermenging van journalistieke inhoud met commerciële content, vooral online. Verwarring hierover dreigt het publieksvertrouwen in het nieuws zwaar te

hypothekeren en keert zich uiteindelijk ook tegen het mediabedrijf zelf. In het spoor van een VUB-onderzoek wijst de VVJ verder op het probleem van zelfpromotie, waarbij nieuwsredacties onredelijk veel aandacht (moeten) schenken aan parallelle commerciële activiteiten van het mediabedrijf, zoals fictie, entertainment of verzekeringsactiviteiten. De VVJ kaartte een en ander ook aan bij de Raad voor de Journalistiek.

Een andere druk op de redacties die almaar groter wordt, gaat uit van publieksscores, die dankzij nieuwe tools almaar preciezer in kaart kunnen worden gebracht. Commerciële managers en IT'ers proberen met die data meer en meer impact te krijgen op het journalistieke werk. Soms werkt dat positief, maar even vaak staat die praktijk haaks op journalistieke kwaliteit.

VRT-onafhankelijkheid als aandachtspunt

In de nieuwe beheersovereenkomst voor de VRT vraagt de Vlaamse regering verdere aandacht voor 'promotie van de Vlaamse identiteit' en voor de 'onpartijdigheidsplicht' van de openbare omroep. Ze kondigt in dat verband zelfs een monitoringsysteem aan.

De VVJ uitte meteen haar reserves. Er werd gewezen op de risico's voor de redactionele onafhankelijkheid van de VRT-redacties. Tijdens een onderhoud begin 2021 verzekerde Vlaams Mediaminister Benjamin Dalle (CD&V) dat er geen reden tot bezorgdheid is. De VVJ blijft de ontwikkelingen – ook in het licht van komende politieke constellaties – nauwgezet opvolgen.

Onafhankelijkheid: recht en plicht

In het kader van het voetbalschandaal uitgebracht door klokkenluider Dejan Velkovic, bleek dat ook de chef Voetbal van *Het Laatste Nieuws* zich liet verleiden tot het aanvaarden van materiële voordelen in ruil voor goodwill. Naar aanleiding daarvan herinnerde de VVJ eraan dat journalistieke onafhankelijkheid behalve een recht ook een plicht is, die onder meer wordt geconcretiseerd in een verbod om geschenken te aanvaarden van bronnen van of personen figurerend in het nieuws.

3.2 TOEGANG TOT BRONNEN

Actie voor meer openbaarheid van bestuur

Politieke en overheidscommunicatie in het algemeen worden almaar meer gestuurd, en in die context is het normaal dat journalisten steeds vaker op zoek gaan naar *the real thing*. Dat kan onder meer door een beroep te doen op de wetgeving inzake openbaarheid van bestuur. Alleen is die wetgeving niet zo performant als wenselijk is. Dat blijkt uit zowel wetenschappelijk onderzoek als eigen VVJ-enquêtes.

De VVJ lanceerde in 2021 een werkgroep van journalisten om aan verbeterpunten te werken. Die werden afgetoetst bij deskundige academici, wat uiteindelijk resulteerde in de VVJ-eisennota #Righttoknow. Enkele krachtlijnen: een harmonisering van de diverse wetgevingen op openbaarheid van bestuur, het verlenen van beslissende (in plaats van louter adviserende) bevoegdheid aan de beroepsinstantie, en het vervangen van de absolute weigeringsgronden voor inzage door relatieve (wat impliceert dat de overheid een afweging moet maken tussen de redenen voor beslotenheid en die voor openbaarmaking).

De VVJ-nota werd eind 2021 aan alle bevoegde federale en Vlaamse ministers en parlementsleden bezorgd. Diverse beleidsverantwoordelijken reageerden intussen positief en traden in overleg met de VVJ.

In het najaar van 2021 keurde het Vlaams parlement nog een wijziging van het Vlaamse Bestuursdecreet goed, die zelfs een nieuwe beperking inhield voor de openbaarheid van bestuur. Overheden zouden ook de toegang tot bestuursdocumenten kunnen weigeren als die betrekking hebben op ‘interne mededelingen’. Op verzoek van onder meer de VVJ werd die bepaling nog omgezet in het vermeend striktere ‘interne communicatie’, maar dat staat allerm minst vast. De VVJ trekt samen met Journalismfund en Test-Aankoop dan ook naar het Grondwettelijk Hof om de vernietiging van de decreetswijziging te vragen.

Intussen stond het VVJ-secretariaat journalisten met raad en daad bij wanneer ze moeilijkheden ondervonden om openbaarheid van bestuur af te dwingen. Herhaaldelijk leidde dat ook tot resultaat.

Spanningen met justitie

Eind 2021 besliste het Antwerpse assisenhof om de zaak-Julie Van Espen achter gesloten deuren te behandelen. Een N-VA-wetsvoorstel wil bovendien alle zedenprocessen voortaan principieel laten behandelen zonder pers en publiek. De Mechelse correctionele rechtbank weigerde dan weer het vonnis in de zaak-Bart De Pauw vrij te geven aan journalisten. En intussen wordt bij Justitie gewerkt aan een database van gerechtelijke uitspraken, waarin alle persoonsgegevens evenwel systematisch zouden worden geanonimiseerd.

De VVJ verzette zich systematisch tegen deze démarches. Aan de openbaarheid van de rechtspraak mag maar zo weinig mogelijk worden getornd. En als justitie dan toch persoonsrechten van slachtoffers of de veiligheid van magistraten wil beschermen, dan moet dat ad hoc, gedoseerd en gemotiveerd gebeuren. Een mogelijke uitweg is nog dat vonnissen en arresten wel volledig aan beroepsjournalisten worden meegedeeld, maar die op basis van hun journalistieke beroepsethiek beslissen welke informatie precies wordt doorgegeven aan hun publiek. Justitie beloofde over een en ander te overleggen in 2022.

Geblokkeerd...

Medio 2021 vaardigde Port of Antwerp, de beheerder van de Antwerpse haven, een reglement uit dat alle beeldopnames in het havengebied verbood tenzij er voorafgaande toestemming was van het havenbedrijf zelf of de betrokken havenonderneming. De VVJ tekende meteen verzet aan voor beeldopnames gemaakt door professionele redacties en beroepsjournalisten. Na een onderhoud paste Port of Antwerp de regeling hieraan aan.

Begin 2021 werd Jan Nolf, journalist in bijberoep en justitiewatcher, op Twitter door Vlaams Justitieminister Zuhair Demir (N-VA) geblokkeerd. Jan Nolf voerde aan dat hij hierdoor ook van beleidsinformatie verstoken bleef, en bereidde met VVJ-steun een gerechtelijke procedure voor. Na een onderhoud met het kabinet-Demir werd de zaak in der minne geregeld en kreeg de journalist opnieuw toegang tot de twitteraccount van de minister.

Ook andere journalisten meldden een verbanning door beleidsmensen van hun sociale media. De VVJ adviseert ook hen om daartegen protest aan te tekenen.

Respect voor journalistiek bronnengeheim

Op 3 juni had de VVJ een onderhoud met het kabinet Justitie over enkele recente aantastingen van het journalistieke bronnengeheim, onder meer bij een VRT-journalist en een Limburgse internetjournalist. Concreet drong de VVJ aan een betere communicatie van de wet van 2005 bij (onderzoeks)magistraten en sancties voor inbreuken op de wet. Wat het laatst betreft zou informatie die het gerecht verkrijgt met schending van het bronnengeheim, nietig worden verklaard. Het kabinet Justitie zei beide pistes te bekijken.

In een internationale context zette het Pegasusschandaal het probleem op scherp. Met de Israëlische software konden kwaadwillige autoriteiten immers ook doordringen tot de vertrouwelijke contacten van journalisten. Reden waarom de VVJ ook bij de Belgische regering aandrong op maatregelen – een verzoek waarop echter maar lauw werd gereageerd.

Bescherming van klokkenluiders

Een Europese richtlijn verplicht België ertoe om via wetgeving voldoende bescherming te waarborgen voor klokkenluiders. België haalde de deadline voor omzetting niet, daarvoor wordt nu gemikt op de zomer van 2022. De VVJ herinnerde de regering in 2021 aan de noodzaak van een goede regeling, die ook in het belang is van de journalistiek.

De VVJ volgde de zaak-Assange op de voet, en de IFJ zette druk om de man achter de klokkenluidersite Wikileaks op vrije voeten te krijgen. Eind 2021 kreeg Assange van de Britse justitie niettemin te horen dat hij wordt uitgeleverd aan de VS, die hem wil berechten voor misdaden tegen de Amerikaanse staatsveiligheid.

Verwerken en bijhouden van journalistieke informatie

In 2018 voerde de Belgische wetgever onder impuls van de Europese GDPR-Verordening aanzienlijke verplichtingen in voor iedereen die persoonsdata bijhoudt en verwerkt. Onder druk van de VVJ/AVBB werden toen substantiële vrijstellingen verkregen voor journalisten. Tijdens een evaluatie-onderhoud met staatssecretaris voor Digitalisering Mathieu Michel (MR) midden 2021 drong de VVJ aan op een onverkort behoud van deze journalistieke uitzonderingen op de GDPR-verplichtingen. Tevens vroeg de VVJ om vanwege de overheid duidelijker te communiceren over deze journalistieke vrijstellingen, nu in de praktijk blijkt dat (te) veel burgers en ook advocaten er niet van op de hoogte zijn.

3.3 VRIJHEID VAN PUBLICATIE

Strijd tegen haatspraak & journalistiek

Zowel de federale regering als het parlement zette stappen in de richting van een strengere aanpak van haatspraak, met name online. Online *hatespeech* wordt momenteel juridisch gekwalificeerd als een persmisdrijf, wat impliceert dat het door een assisenhof moet worden berecht (wat in de praktijk overigens nooit gebeurt). Door deze categorie van persmisdrijven te onttrekken aan assisen en te correctionaliseren, zou de bestrafing ervan veel efficiënter verlopen.

De VVJ bleef uiterst waakzaam. Veel hangt immers af van hoe *hatespeech* wordt gedefinieerd. Door een te ruime invulling van het begrip zouden wel eens heel veel meningen en zelfs gewone informatie als 'haatspraak' kunnen worden gekwalificeerd. Dat standpunt werd herhaaldelijk ter kennis van de wetgever gebracht, onder meer bij parlementaire hoorzittingen. Politieke verantwoordelijken beraadden zich eind 2021 nog steeds over de verdere aanpak van het probleem.

Aanvankelijk zetten sommige politici ook een soortgelijke aanpak van *fake news* op de agenda. Hiervan werd al snel ingezien dat een wettelijke ingreep (ook weer in de vorm van een correctionalisering) helemaal uit de hand dreigde te lopen. Onder meer de VVJ had hierop gewezen.

Europese aanpak illegale online content

Ook op Europees niveau wordt gewerkt aan een strengere aanpak van illegale content online. De komende Europese Digital Services Act wil big tech en sociale media verplichten om *fake news*, *hatespeech* en andere illegale content forser te beteugelen. Ze moeten daarvoor mechanismen ontwikkelen die gepast inspelen op klachten. Anderzijds moeten burgers ook kunnen reageren wanneer sociale media hun berichten onterecht censureren.

Via de Europese koepelorganisatie EFJ eist de VVJ/AVBB bijzondere waarborgen voor professionele nieuwsmedia en journalisten. Gelet op hun zelfregulering, moeten zij ontsnappen aan de strakkere toezichtsregels. Ook aan de Vlaamse en Belgische beleidsautoriteiten is die bekommernis intussen overgemaakt.

Enkele Vlaamse journalisten werden in 2021 overigens door Facebook gecensureerd, en dit voor normaal journalistiek werk dat weliswaar de *FB-rules* niet doorstond. Met steun van de VVJ werd daartegen geprotesteerd.

Aangeklaagd...

Op 20 januari werd de nieuwssite *Apache* door de Antwerpse correctionele rechtbank vrijgesproken voor de verborgen camerabeelden die ze had gemaakt van een ontmoeting op hoog niveau aan sterrenrestaurant 't Fornuis. Onder meer vastgoedondernemer Erik Van der Paal en Antwerps burgemeester Bart De Wever kwamen daarbij in beeld. "Wanneer de berichtgeving aangelegenheden betreft die samenhangen met het politieke debat of met zaken van algemeen belang, heeft de pers, als waakhond van de democratie, een grote vrijheid", staat in het vonnis. De VVJ steunde de onderzoeksjournalistiek van *Apache*.

Eind 2015 namen agenten van de Brusselse politie tijdens een manifestatie de camera in beslag van twee journalisten die ook hen aan het filmen waren. Na een klacht van de journalisten veroordeelde de Brusselse correctionele rechtbank dat optreden: "De politie heeft niet het recht de pers te verhinderen op publiek toegankelijke plaatsen een identiteitscontrole of politietussenkomst te filmen." De inbeslagname van de camera werd zelfs gekwalificeerd als 'gebruiksdiefstal'.

Apache.be bracht in de lente een dossier uit over grondbezit in Vlaanderen, en werd daarvoor tot twee keer toe in kort geding gedagvaard door de vzw Landelijk Vlaanderen, een vereniging van bos-, land- en natuureigenaars. De eerste vordering tot verwijdering van de bijdrage was ingediend op eenzijdig verzoekschrift, dus zonder mogelijkheid van tegenspraak voor *Apache*, en werd daarom afgewezen. De tweede, deze keer wel tegensprekelijke vordering werd om inhoudelijke redenen afgewezen: het dossier was wel degelijk journalistiek correct en vormde geen inbreuk op de privacy, aldus de rechter.

De VVJ verleende juridische en financiële bijstand aan *EU Observer*, een Brussels internetmagazine dat Europa volgt, nadat het was gedagvaard door het bedrijf Flying Group. Dat eiste in kort geding de verwijdering van een artikel over de onderneming. Een Brusselse rechter wees de vordering eind 2021 af. Ongeveer op hetzelfde moment werd *EU Observer* overigens opnieuw gedagvaard, deze keer door verwanten van de Wit-Russische dictator Loekasjenko.

Een belangrijke zaak om te volgen is die van VRT-journalist Bart Aerts. Hij werd in 2020 veroordeeld voor medeplichtigheid aan misbruik van inzagerecht in een strafonderzoeksdossier (dat van de Kasteelmoord met name). De journalist en de VRT gingen met steun van de VVJ in hoger beroep.

Eind 2021 werd *Knack*-journalist Dirk Draulans vrijgesproken voor vermeende laster en eerroof aan het adres van de vzw Viruswaan. De aanleidingen waren enkele kritische bedenkingen over coronasceptici en antivaxxers in het VRT-praatprogramma *De Afspraak*.

En twee medewerkers van SKEPP (Studiekring voor Kritische Evaluatie van Pseudowetenschappen en het Paranormale), tevens VVJ-leden, werden door het hof van beroep in Gent in het gelijk gesteld met betrekking tot een kritische publicatie van hun hand over het HR-coachinginstituut Carl Van de Velde. Ook in hun geval ging het om geoorloofde vrije meningsuiting. De VVJ leverde juridische en financiële steun.

Ook het internetmagazine *'t Scheldt* kwam in 2021 opnieuw en herhaaldelijk in de problemen. Er waren huiszoekingen en inbeslagnemingen, de vermeende uitgever werd gearresteerd en mogelijk volgen er nog gerechtelijke procedures. Toch weigerde de VVJ expliciet steun te verlenen, omdat ze *'t Scheldt* kortweg niet als 'journalistiek' beschouwt. De redenen daarvoor zijn de aanhoudende anonimiteit van het medium en zijn medewerkers (die elke responsabilisering onmogelijk maakt) in combinatie met de extreem agressieve (*in casu* extreemrechtse) retoriek.

Nieuwe groepsverzekering BA & RB

Na opzegging van de eerdere polis door Generali, ging de AVBB met verzekeraar AXA in zee voor een nieuwe groepsverzekering voor beroepsaansprakelijkheid en de bijbehorende rechtsbijstand. Die ging op 1 juni in voege. De premie ging onvermijdelijk omhoog en bedraagt nu 350 euro per jaar, maar de dekking is bijzonder uitgebreid en betreft omzeggens alle kosten van gerechtelijke bijstand en schadevergoedingen ingeval van professionele fout.

Bijzondere aandacht waard: SLAPP !

Op Europees niveau wordt gewerkt aan een regeling om SLAPP (strategic lawsuits against public participation) tegen te gaan. Behalve politieke opposanten en kritische organisaties treft SLAPP vaak ook nieuwsmedia en journalisten. In onze contreien kunnen onder meer *Apache* en *EU Observer* daarover meepraten (zie hoger).

Het Europees parlement keurde alvast een resolutie goed waarin het lidstaten oproept het probleem aan te pakken. Meer concreet wordt er nog gewerkt aan een bindend instrument om grensoverschrijdende (en dus extra dure en intimiderende) SLAPP tegen te gaan. De VVJ maakt deel

uit van een expertencommissie in de schoot van de Europese Commissie die zich buigt over het probleem.

PERSVRIJHEID = FACILITEITEN VOOR BEROEPSJOURNALISTEN

Zoals elk jaar maakte de VVJ weer werk van de bekendmaking en promotie van het statuut van beroepsjournalist. Mee door corona zijn de bewegingsvrijheid en toegang tot gebeurtenissen danig ingeperkt, en dat heeft de waarde van een journalistieke legitimatie nog verhoogd.

Tegelijk werkte een werkgroep binnen de federale AVBB intensief aan een modernisering van de wet van 30 december 1963 op de erkenning van beroepsjournalisten. Het voorstel wordt na overleg met de mediabedrijven straks voorgelegd aan de federale regering. De voorgestelde tekst omvat enkele belangrijke verduidelijkingen, in lijn met de toepassingspraktijk van de Erkenningscommissies. Verder wordt de erkenning expliciet gekoppeld aan het naleven van de journalistieke beroepsethiek, en wordt het statuut van beroepsjournalisten van de vakpers geïntegreerd in het algemene statuut.

VRIJHEID MET VERANTWOORDELIJKHEID

In periodes van grote maatschappelijke beroering – corona en de klimaatdreiging om maar een paar brandende thema's te noemen – wordt extra ingezoomd op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de (nieuws)media. *Anno secundo corona* was dat niet anders.

Grosso modo komen daarbij van twee kanten kritiek. Voor velen – en machthebbers in het bijzonder – is journalistiek vaak te hijgerig en te kritisch. Voor vele anderen daarentegen is de pers juist te mak, zelfs een 'regimepers'. De diversiteit van verwijten kan een aanwijzing zijn dat nieuwsmedia in het algemeen de kerk nogal goed in het midden houden.

Hoe dan ook blijft voor de VVJ de redactionele onafhankelijkheid als leidend principe voorop staan. Aan redacties komt het toe – zoveel mogelijk in collectief overleg – keuzes te maken over de nieuwsselectie en redactionele standpunten. Die keuzes moeten mogelijk zijn zonder ongepaste druk van autoriteiten, mediabazen, commerciële belanghebbenden of het publiek. Telkens wanneer dat nodig is, herinnert de VVJ hieraan.

De VVJ vult ook haar eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid concreet in. Ze participeert via haar gemandateerden in de Raad voor de Journalistiek (www.rvdj.be). Via het magazine *De Journalist* worden uitspraken en andere communicatie van de Raad verspreid onder alle leden. Medewerking was er verder met de Vlaamse Expertendatabank, in de vorm van advies en promotie. Hetzelfde geschiedde met het Vlesp (Vlaams Expertisecentrum voor Suicide Preventie), waarmee in 2021 een nieuwe publicatie met aanbevelingen voor de berichtgeving over zelfdoding werd opgesteld en verspreid.

4. DE VVJ – FACTS & FIGURES

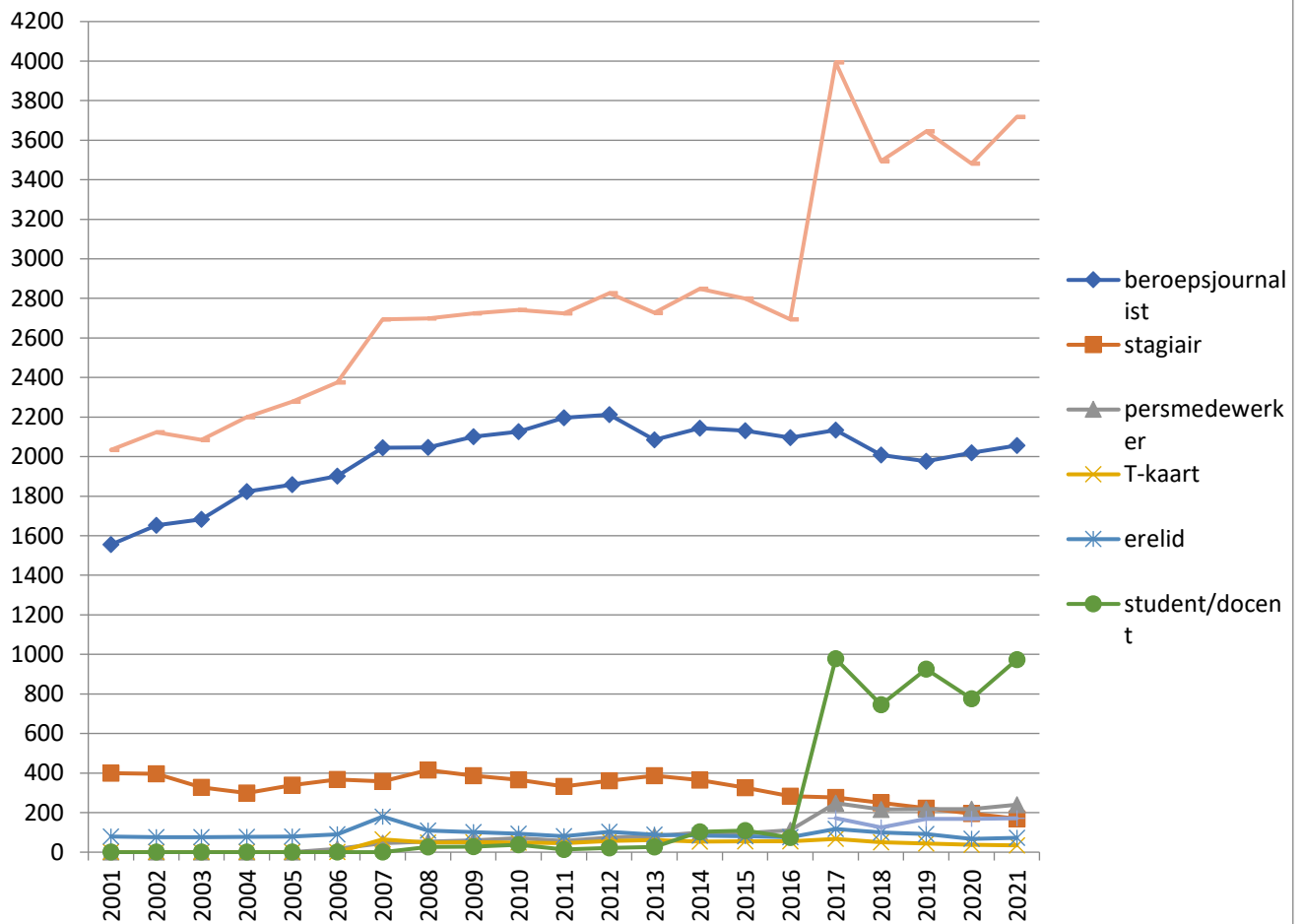
LEDENBESTAND

De VVJ groepeert niet enkel beroepsjournalisten en stagiairs-beroepsjournalist, maar ook journalisten in bijberoep, ondersteunende technici, oud-journalisten (= ereleden) en studenten en docenten verbonden aan opleidingen in de journalistiek. Samen vormen zij het ledenbestand van de VVJ.

De VVJ telde 3717 leden in 2021, een stijging met 235 in vergelijking met het jaar voordien.

Ruim de helft van hen is erkend beroepsjournalist. Weliswaar is er een minderheid van beroepsjournalisten die ervoor kiest om enkel de administratieve kostenvergoeding voor hun erkenning te betalen, en niet het volledige lidgeld.

Evolutie aantal leden

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
leden	2034	2123	2085	2199	2277	2375	2694	2699	2724	2742	2724	2827	2727	2848	2799	2694	3993	3495	3644	3482	3717
niet-leden (vignet)	85	138	148	165	218	257	253	290	327	370	351	123	248	277	312	326	133	282	363	370	353
niet-leden (geen betaling)"/"/	"/"/	"/"/	235	182	227	209	248	322	329	254	285	128	176	170	261	367	38	274	251	273	307
Totaal	2119	2261	2233	2364	2722	2841	3195	3311	3380	3366	3360	3078	3151	3295	3372	3387	4164	4051	4258	4125	4377

VVJ-BESTUUR EN SECRETARIAAT

De VVJ wordt aangestuurd door een 21-koppige raad van bestuur die in 2019 voor vier jaar werd verkozen. De raad wordt tijdens de huidige mandaatperiode voorgezeten door Kristien Van Haver (*De Tijd*). Hij komt maandelijks bijeen, in 2021 was dat zoals het jaar voordien online. Parallel hiermee kwam de federale bestuursraad van de AVBB in 2021 twee keer bijeen.

De algemene ledenvergaderingen van de VVJ, de Franstalige zustervereniging AJP en de federale AVBB vonden plaats op zaterdag 27 februari.

Het VVJ-secretariaat omvatte in 2021 vijf werkrachten, goed voor vier FTE's: nationaal secretaris Pol Deltour, juridisch adviseur Charlotte Michils, financieel en administratief beheerder Beny Bechler, administratief beheerder Marleen Sluydts (HT), die op 1 september werd opgevolgd door Frank Geeraert (3/5), en event- en communicatieverantwoordelijke Annick Hus (HT).

STRUCTURELE PARTICIPATIES, WERKGROEPEN, PARTNERSHIPS

- De VVJ participeert via haar mandatarissen in de Erkenningscommissie voor Beroepsjournalisten (www.cebj.be). De samenstelling van de EC werd in 2021 overigens hernieuwd voor de komende vier jaar. Zoals wettelijk bepaald is de VVJ ook verantwoordelijk voor de administratieve implementatie van de erkenningen van beroepsjournalisten.
Zowel het VVJ-secretariaat als de Erkenningscommissie had in 2021 de handen vol met de vijfjaarlijkse hernieuwing van de erkenningen van beroepsjournalisten – een procedure die de wet van 30.12.1963 bepaalt om de groep beroepsjournalisten ‘zuiver’ te houden.
- De VVJ participeert via haar mandatarissen in de Raad voor de Journalistiek (www.rvdj.be). Via het magazine *De Journalist* werden uitspraken en andere communicatie van de Raad opnieuw verspreid onder alle leden.
De VVJ beraadde zich ook over de werking van de Raad en mogelijke verbeterpunten. Ter discussie staan onder meer de vereiste van een persoonlijk belang voor klachten en het al dan niet behandelen van klachten tegen anonieme websites.
- De Werkgroep Freelancers overlegde regelmatig over freelancegebonden aangelegenheden.

- De redactieraad van *De Journalist* kwam zes keer bijeen, wat resulteerde in even veel edities van het magazine.
- De VVJ overlegt regelmatig met vakbondsvertegenwoordigers actief in de mediasector.
- De VVJ/AVBB participeert in de werking van de IFJ (Internationale Federatie van Journalisten), de EFJ (Europese Federatie van Journalisten) en werkgroepen in de schoot van de EFJ, meer bepaald de WG Freelancers, de WG Auteursrechten en de Juridische Expertengroep.
- De VVJ/AVBB participeert in een Stichting die de ontbonden VJPP-AJPP, vereniging van vakpersjournalisten, heeft opgericht om haar pand te beheren.
- Inbreng in de opleidingen journalistiek in Vlaanderen via adviesraden en (gast)colleges
- De Vlaamse Expertendatabank: advies en promotie
- De SARC (Strategische Adviesraad voor Cultuur, Sport, Jeugd en Media)
- Vlesp (Vlaams Expertisecentrum voor Suicide Preventie), waarmee in 2021 een nieuwe publicatie met aanbevelingen voor de berichtgeving over zelfdoding werd opgesteld en verspreid.
- ❖ In 2021 werd het Instituut voor de Journalistiek formeel ontbonden, na reeds enkele jaren van inactiviteit. De VVJ kreeg de resterende financiële reserves toegewezen, specifiek om info- en vormingsevents te blijven organiseren voor haar leden.

INFOSESSIES, VORMINGEN, EVENTS

Het hoeft geen betoog dat de coronacrisis het evenementenaanbod van de VVJ/AVBB ook in 2021 danig heeft beperkt.

- ✓ 18 februari: Vorming 'Cybersecurity voor journalisten' (m.m.v. het Centrum voor Cybersecurity België en Mediahuis/*De Standaard*)
- ✓ 3 mei, Werelddag van de Persvrijheid: Debat over persvrijheid in de wereld en bij ons (met Jan Balliauw, Steven De Foer, Tine Danckaers en Bette Dam)
- ✓ 28 augustus: VVJ-Gezinsdag in Brugge (Triënnale-wandeling en receptie in het Belfort met ontvangst door Brugs burgemeester Dirk De Fauw)
- ✓ 17 september: Workshop 'Lekker lui met apps voor journalisten', gegeven door Jerry Vermanen

- ✓ 30 september: Infosessie 'AI en journalistiek: tools en ervaringen', m.m.v. het Kenniscentrum Data & Maatschappij, DataNews en Textgain
- ✓ Oktober-november: Driedelige vormingscyclus over 'Verantwoord nieuws maken met cijfers', m.m.v. Joris Boonen en Mark Pluymaekers. 12/10: 'Hoe scheid je het kaf van het koren? Op zoek naar de (nieuws)waarde van nieuw onderzoek'; 9/11: 'Hoger, lager, of toch ongeveer hetzelfde? Cijfers vergelijken op een goede manier'; 30/11: 'De journalist als onderzoeker'.

Lancering VVJ-Toolbox

De VVJ ontwikkelde op haar website journalist.be een knop die toegang geeft tot een reeks infosessies en workshops die ze in 2021 online organiseerde. Via de nieuwe Toolbox geraken bezoekers makkelijk aan presentaties en video's met betrekking tot nieuwe journalistieke IT, cyberveiligheid, vergoedingen of de belastingaangifte.

COMMUNICATIE

- ✓ De VVJ publiceerde in 2021 zes edities van haar vakblad *De Journalist*.
In 2021 is gewerkt aan een restyling van het magazine, die begin 2022 in voege treedt.
- ✓ Ongeveer maandelijks ging een digitale nieuwsbrief naar de leden.
- ✓ Voor specifieke mededelingen maakt de VVJ werk van een groepsmailing aan de leden.
- ✓ Via www.journalist.be wordt zowel basisinformatie als nieuws over journalistiek, media en communicatie gedeeld. Deze website is complementair met www.journalistenloket.be, dat als een digitaal *Vademecum voor journalisten* fungeert.
- ✓ Eind 2021 verscheen de gedrukte *JournalistenAgenda 2022*, bestemd voor alle leden die zich hiervoor opgeven.
- ✓ Het *Vademecum voor Freelancejournalisten* werd geactualiseerd.
- ✓ De VVJ is tevens actief op sociale media, met name Twitter, Facebook en LinkedIn.

INDIVIDUELE SERVICE

Jaarlijks verleent het VVJ-secretariaat advies en bijstand aan vele honderden VVJ-leden. De caseload omvat onder meer conflicten over vergoedingen, ontslagen, geschillen met betrekking tot het auteursrecht, schadeclaims en strafklachten. De VVJ-bijstand neemt de vorm aan van informatie, advies, bemiddeling of/en gerechtelijke bijstand.

De voorbije jaren heeft de VVJ haar kennis en expertise ook ter beschikking gesteld van het grote publiek via haar Journalistenloket op *Journalistenloket.be*. Dat is vooreerst een documentaire website met toegankelijke informatie over journalistiek en (nieuws)media. In het verlengde hiervan verleent het VVJ-secretariaat ook gratis eerstelijnsadvies aan burgers in het algemeen. Op jaarbasis gaat het nogmaals om vele honderden interventies. Via het loket biedt de VVJ ook sommige van haar events aan het brede publiek aan.

PRIJSKORTINGEN VOOR LEDEN

Het VVJ-secretariaat actualiseerde het aanbod van prijskortingen die (beroeps)journalisten kunnen genieten bij bedrijven die goederen of diensten leveren. Die worden nu speciaal voor leden op de site toegelicht in een handig overzicht.

COLLECTIEVE BELANGENHARTIGING (LOBBYING)

Het lobbywerk stond ook in 2021 weer voor een goed deel in het teken van corona:

- ✓ Verzoeken aan de diverse overheden om journalisten als 'essentiële activiteit' te ontzien bij lockdowns, avondklokken en reisverboden;
- ✓ Verzoeken aan diverse overheden om journalisten toegangsfaciliteiten te blijven verstrekken tot events;
- ✓ Verzoeken aan de bevoegde overheden om (met name freelance) journalisten met steunmaatregelen tegemoet te komen;
- ✓ Verzoek aan de Taskforce Vaccinatiestrategie om journalisten als 'essentieel beroep' voorrang te geven;

- ✓ Regelingen met buitenlandse en internationale journalistenorganisaties over de werkmogelijkheden van Belgische journalisten in het buitenland.

Ander lobbywerk (voor meer info zie hoger in dit jaarverslag):

- ✓ Vergoedingen freelancers
- ✓ Dossier *digital copyright*
- ✓ Veiligheid journalisten
- ✓ Openbaarheid van bestuur
- ✓ Herziening artikelen 25 en 150 Grondwet over de persvrijheid
- ✓ Verhouding met de politie
- ✓ Verhouding met justitie

De VVJ /AVBB meldde zich, zoals wettelijk verplicht als beroeps- en belangenorganisatie, aan bij het Lobbyregister van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

ADMINISTRATIEVE VERPLICHTINGEN

- De VVJ werkt, ingevolge de nieuwe vennootschapswetgeving, aan een statutenwijziging: van beroepsvereniging moet ze zich omvormen naar een vzw met het statuut van beroepsunie. Idem voor de AVBB, die een vzw met het statuut van federatie van beroepsverenigingen moet worden.
- De VVJ/AVBB blijft de gepaste inspanningen doen om haar databanken conform te houden met de GDPR.

Vlaamse Vereniging van Journalisten

Zennestraat 21

1000 Brussel

02 777 08 40

info@journalist.be

www.journalist.be